

PVN samazināšanas ieguvumi Latvijas iedzīvotājiem

Samazinātā PVN likme 5% apmērā pārtikas produktiem, t.sk. svaigai gaļai, svaigām zivīm, olām, piena produktiem uzlabotu vietējo ražotāju konkurētspēju veikalu plauktos un nodrošinātu mazāk aizsargāto sabiedrības grupu atbalstu, kas šobrīd ir īpaši svarīgi ekonomiskās krīzes dēļ, ko radījusi Covid-19 pandēmija.

1. PVN samazināšana ir atbalsts mazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām

Nodokļu sloga samazināšanu pirmās nepieciešamības precēm sabiedrībā visvairāk izjūt iedzīvotāji ar zemiem ienākumiem, tādēļ izmaiņas pārtikas preču PVN likmes samazināšana jau vairākus gadus darbojas lielākajā daļā Eiropas valstu un tā ir no 0-14%. Tikpat augsts PVN ir vēl tikai Lietuvā, Igaunijā, Bulgārijā un Dānijā. Ņemot vērā visus šos apstākļus, šobrīd, jaunu ekonomisku izaicinājumu laikā, ko radījusi Covid-19 pandēmija, ir jo īpaši svarīgi meklēt jaunus risinājumus mazāk aizsargāto sabiedrības grupu atbalstam.

2. Tirgotāji – par godīgu PVN samazināšanu

Vienlaikus ir būtiski nodrošināt godīgu un caurspīdīgu PVN samazināšanu, lai ieguvējs būtu gala patērētājs. Nesenā Latvijas pieredze parāda, ka pircējiem tas sniedz nozīmīgu ieguvumu. Valdība 2018.gadā samazināja PVN likmi Latvijai raksturīgiem augļiem un dārzeņiem uz trīs gadu periodu. Vērtējot šīs iniciatīvas rezultātus, LLU zinātnieku veiktais pētījums parādīja, ka tas ir ne tikai samazinājis šo produktu cenas veikalos par 11,7%, bet arī nodrošinājis to, ka Latvijā šajā produktu kategorijā cenas ir zemākas nekā Lietuvā un Igaunijā. Šo pieeju var nostiprināt vēl vairāk tirdzniecības vietās īstenojot visaptverošu iniciatīvu "Godīgs PVN samazinātājs".

3. PVN samazināšana veicina veselīgu dzīvesveidu

PVN samazināšana Latvijai raksturīgiem augļiem un dārzeņiem ir devusi lielu pienesumu veselīga dzīvesveida veicināšanai sabiedrībā. Lai arī pārtikas produktu pieprasījuma svārstības parasti ir ļoti mazas, vai ir novērojamas ilgtermiņā, šī iniciatīva ir palielinājusi svaigu augļu un dārzeņu patēriņu pat par 14%. Tas parāda, ka sabiedrība reaģēja uz cenu samazinājumu.

4. PVN samazināšana palīdz vietējiem ražotājiem

PVN likmes samazināšana spēj būtiski mazināt arī ēnu ekonomikas apjomu, tostarp ieviestās produkcijas nelegālu tirdzniecību. "Pelēkā" tirgus dalībnieki spēj piedāvāt zemākas cenas, jo nozīmīgu viņu peļņas daļu veido tieši nenomaksātie nodokļi. Nodokļu samazinājums sekmētu cenu starpību samazināšanos un līdz ar to arī vietējo ražotāju konkurētspēju veikalos.

Aicinām parakstīties par 5% PVN likmi veselīgiem pārtikas produktiem! Par pieejamu un pilnvērtīgu uzturu ikvienam!

Iniciatīvas autori:

- Jānis Vanags, "Maxima Latvija" Korporatīvais vadītājs
- Guntis Gūtmanis, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes loceklis
- Mārtiņš Trons, biedrības "Zemnieku saeima" valdes loceklis